

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
Hatay Mustafa Kemal University Journal of the Faculty of Education
Yıl/Year: 2018 ♦ Cilt/Volume: 2 ♦ Sayı/Issue: 2, s. 26-40

Türkiye’de Yazma Eğitimi Üzerine Yapılan Ölçek Geliştirme Çalışmalarının Analizi: Bir Meta-Sentez Çalışması¹

Musa Tarık TEKİN

Türkçe Öğretmeni, Millî Eğitim Bakanlığı, musatariktekin@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz BOLAT

Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim ABD
yavuzbolat06@gmail.com

Özet

Bu araştırma Türkiye’de yazma eğitimi üzerine yapılan ölçek geliştirme çalışmalarının meta- sentez yöntemiyle analiz edilmesini amaçlamaktadır. Araştırmada 2006-2017 yılları arasında yayımlanmış ve ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen 14 makale, 7 doktora tezi, 3 yüksek lisans tezi ve 1 bildiri tam metni olmak üzere toplam 25 ölçek geliştirme çalışması analiz edilmiştir. Çalışmaların araştırma sürecine dahil edilmesinde Google Akademik, YÖK Ulusal Tez Merkezi, DergiPark, ASOS İndeks, Türkiye Ölçme Araçları Dizini veri tabanlarına başvurulmuştur. Nitel bir eğitim araştırması olan bu çalışmada verilerinin analizinde betimsel içerik analizden yararlanılmıştır. Nitel araştırmalarda kullanılan geçerlik ve güvenilirlik önlemleri alınmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda çalışmanın amacı, konu alanı, örneklem grubu, veri toplama aracı ve veri analiz yöntemi bakımından incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; Türkiye’de yazma eğitimi üzerine yapılan ölçek geliştirme çalışmalarının; tutum, kaygı, eğilim, özyeterlik, etki, strateji gibi duyuşsal ve bilişsel bilişsel becerileri ortaya çıkarmak ve alanyazına ölçek kazandırmak amacıyla yapıldığı; konu alanı bakımından yazma becerisinin gelişiminin incelenmesi üzerine yoğunlaştığı; daha çok sırasıyla ilköğretim öğrencisi, öğretmen adayı ve öğretmenlerin örneklem olarak seçildiği, veri toplama aracı olarak ağırlıklı 5’li Likert tipi ölçek formundan yararlanıldığı; verileri analizinde, daha çok AFA ve güvenilirlik analizine başvurulduğu; elde edilen sonuçların ise çoğunlukla yüksek veya düşük düzeyde ilişkiyi tespit etmek, uygulama öncesi ve sonrası farkı ortaya koymak, yazmaya yönelik tutum, kaygı, motivasyon ve özyeterlik algılarını farklı değişkenler açısından ortaya koymak üzerine elde edildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazma Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Meta-Sentez, Tematik İçerik Analizi.

Analysis Scale Development Studies on Writing Education in Turkey: A Meta-Synthesis Study

Abstract

This study aims to analyze the meta-synthesis scale of development studies made on writing education in Turkey. In this study were analyzed a total of 25 scale development studies including 14 articles, 7 doctoral dissertations, 3 master's thesis and one full text. Criterion sampling method, which is one of the suitable sampling methods for qualitative research methodology, has been applied in the establishment of the study group. In the selection of research databases were referenced that Google Scholar, YÖK National Thesis Center, Journal Park, ASOS Index, Turkey Measurement Tools Directory. In this study, which is a qualitative educational research, descriptive content analysis was used in the analysis of data and validity

¹ Bu çalışma 2017 yılında İstanbul’da düzenlenen IV. Yıldız Sosyal Bilimler Kongresi’nde sunulan sözlü bildirinin düzenlenmiş ve genişletilmiş halidir.

and reliability measures used in qualitative research. The aim of the study was examined in terms of subject area, sample group, data collection tool and data analysis method. According to the results of the research have been reached the scale of the development work carried out on the attitude of Turkey in literacy education, anxiety, tendencies, self-efficacy, effect, reveal the cognitive and affective and cognitive skills such as strategy was made in order to give scale to the literature; the focus is on the development of writing skill in terms of subject area; mostly primary school students, teacher candidates and teachers were selected as samples, 5-point Likert-Type scale form is used as data collection tool; in the analysis of data, mostly for EFA and reliability analysis, the results obtained were determined by determining the relationship between high or low level, revealing the difference before and after the application, determining attitudes, anxiety, motivation and self-efficacy perceptions in terms of different variables.

Keywords: Writing Education, Scale Development, Meta-Synthesis, Thematic Content Analysis.

Giriş

Bireylerdeki dil gelişimi dikkate alındığında bu gelişim sonunda ortaya çıkan beceriler anlama ve anlatma becerilerine dayandırılmaktadır. Bunlardan anlama, okuma ve dinleme becerisine; anlatma becerisi konuşma ve yazma becerilerini içermektedir (Mete, 2015). Yazma, dört temel dil becerisinden birisidir. Yazma, kısaca zihinden geçen yaşantı ve olayların bir plan dâhilinde kâğıda dökülmesi olarak tanımlanabilir. Başka bir ifadeyle zihinsel süreçlerin ürünleri olan düşüncelerin, sosyal ilişkilerin geliştirdiği yaşantıların ve gözlemlerin kurgusal bir bütünlükle temellendirilerek dile getirme becerisidir (İpşiroğlu, 2007). Güneş (2007)’e göre beyinde yapılandırılmış bilgilerin sembolleştirilmesi yazıya aktarılması olarak tanımlanmaktadır. Bu beceri zihinsel süreçlerin kas koordinasyonu ile birleştiği yazmanın edinimi sürecine dayanmaktadır.

Bireyler günlük yaşamlarında duygu, istek ve sorunlarını dil ya da yazma becerileri sayesinde karşısındaki bireye-bireylere aktarmaktadır. Ancak yazma becerisi genellikle öğrenenin en zorlandığı dil becerisidir (Mete, 2015). Bu zorlu yazma süreci içerisinde; yazma öncesi hazırlık, yazma performans ile yazma sonrası elde edilen sonuçlar ve bunların değerlendirilmesini barındırmaktadır. Alanyazına bakıldığında yazma eğitimini farklı yönlerden ele alan çok sayıda araştırmaya rastlanmaktadır. Bunlardan birisi de yazma becerisinin ölçülmesi amacıyla yapılan ölçek geliştirme çalışmalarıdır. Yazma eğitimi alanyazına ilişkin Türkiye’de çok sayıda ölçek geliştirme çalışması mümkündür. Bu çalışmalar sayesinde yazma becerisinin gelişim sürecine ilişkin geçerli ve güvenilir araştırmaların yapılabildiği söylenebilir.

Eğitim-öğretim süreçlerinin tüm unsurlarının başarısına ilişkin geri dönüt sağlayan ölçme ve değerlendirme eğitim programlarının öğelerinden biridir (Wiles & Bondi, 1993; Demirel, 2007; Ornstein & Hunkins, 2017; Sarıgöz, Bolat & Alkan, 2018). Ölçme ve değerlendirme işlemleri sırasında veri toplama aracı olarak eğitimciler ya da araştırmacılar tarafından geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmış eğitsel ölçekler kullanılmaktadır. Ölçek, daha çok ölçülmek istenen gizil değişkenleri (tutum, kaygı, ilgi, değer, motivasyon, öz yeterlik, vb.) ölçmek amacıyla kullanılan ölçme aracıdır. Ölçekler, sınıflama, sıralama, aralık ve oran ölçeği olarak dört gruba ayrılır (Tan, 2013). Ölçme araçlarının temel işlevi, belirli sayıda ve belirli tekniklere dayalı olarak seçilmiş test maddelerine (uyarıcılara) verdikleri cevaplara göre, bireyin ölçülen özeliği bakımından psikolojik boyut üzerindeki konumunu belirlemektir (Tezbaşaran, 2008). Eğitim bilimleri alanyazında daha çok Likert tipi ölçeklere başvurulmaktadır (Bolat ve Tekin, 2017). Likert ölçeği; bireylere ölçülen yapı ile ilgili çeşitli maddelerin yöneltildiği ve bireylerin bu maddelere verdikleri cevapların puanla değerlendirildiği bir ölçek türüdür (Balci, 2011). Ölçülen yapı ile ilgili bireylerin görüşleri tek tek maddelerle ölçülür ve maddeler ayrı ayrı değerlendirilir.

Oluşturulan maddelerin açık olması, ilgili kişilerce kolay anlaşılabilmesi ve birden fazla yorumunun olmaması oldukça önemlidir (Karasar, 2008). Ölçek geliştirme ve ölçek uyarılma kendine özgü birtakım kuralları ve zorlukları olan çok boyutlu bir süreçtir (Hambleton ve Patsula,

1999; Erkuş, 2012; Şahin ve Öztürk, 2018). Likert tipi ölçek geliştirme basamakları alanyazında aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Clark ve Watson, 1995; DeVellis, 2003; Sarıgöz & Bolat, 2018; Tezbaşaran, 2008; Kaya Uyanık, Güler, Taşdelen Teker ve Demir, 2017):

1. Sürece konu olan ve ölçülmesi istenen özelliğin-becerinin-tutumun belirlenmesi-tanımlanması,
 - Özelliğe-beceriye-tutumla ilişkin kapsamının belirlenmesi,
 - Kapsama uygun gözlenebilir işaretçilerin belirlenerek ön uygulama ifadelerinin yazılması,
2. Deneme ölçeğinin düzenlenmesi ve deneme uygulaması,
 - Ölçek materyalinin hazırlanması,
 - Ölçeğin kullanım yönergesinin oluşturulması
 - Cevaplama sürecinin belirlenmesi,
 - Ölçek yapısının oluşturulması,
 - Kontrollerin yapılması,
 - Ön uygulama (deneme) yapılması.
3. Ön uygulama verilerinin analizi,
 - Cevapların puanlanması,
 - Ölçekten alınan puanların hesaplanması,
 - Ham puan ve madde puanları dağılımının özellikleri,
 - Ölçek maddelerine ilişkin analizlerin yapılması,
 - Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması.
4. Ölçeğin son halinin oluşturulması.

1.1. Araştırmanın Önemi

Meta-sentez araştırmaları herhangi bir alanyazına ilişkin yapılmış olan tematik çalışmaları ortaya çıkarmak ve eğilimlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu araştırma, Türkçe eğitimi alanyazının önemli bir alt alanı olan yazma eğitimi üzerine gerçekleştiren ölçek geliştirme çalışmalarının tematik yönelimlerini ve sıklığını ortaya koyuyor olması bakımından önemlidir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de yazma eğitimi üzerine yapılan ölçek geliştirme çalışmalarının meta-sentez yöntemiyle analiz edilmesi ve eğilimlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- a. Yazma eğitimi üzerine gerçekleştirilen ölçek geliştirme çalışmalarının amaçları nelerdir?
- b. Yazma eğitimi üzerine gerçekleştirilen ölçek geliştirme çalışmalarında hangi konu alanları ele alınmıştır?
- c. Yazma eğitimi üzerine gerçekleştirilen ölçek geliştirme çalışmalarında örneklem olarak kimler seçilmiştir?

- d. Yazma eğitimi üzerine gerçekleştirilen ölçek geliştirme çalışmalarında hangi veri toplama araçlarına başvurulmuştur?
- e. Yazma eğitimi üzerine gerçekleştirilen ölçek geliştirme çalışmalarında hangi veri analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır?

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Türkiye’de 2006-2017 yılları arasında yayımlanmış olan ve yazma eğitimine yönelik ölçek geliştirme çalışması niteliğindeki 14 dergi makalesi, 7 doktora tezi, 3 yüksek lisans tezi ve 1 bildiri tam metni olmak üzere toplam 25 çalışma ile sınırlıdır.

1.4. İlgili Araştırmalar

Meta-sentez üzerine yapılmış bazı bilimsel araştırmalar aşağıda tablo olarak verilmiştir:

Tablo 1. Bazı meta-sentez çalışmaları

<i>Araştırmacı(lar)</i>	<i>Başlık</i>	<i>Yayın Türü</i>
Aküzüm & Özmen, (2013)	“Eğitim denetmenlerinin rollerini gerçekleştirme yeterlikleri: bir meta-sentez çalışması”	Dergi Makalesi
Serbest, (2014)	“Ders imcesinin etki alanları üzerine bir meta-sentez çalışması”	Yüksek Lisans Tezi
Yılmaz, (2015)	“Türkiye’deki teknolojik pedagojik alan	Dergi Makalesi
Sözer, (2015)	“Sınıf içi öğrenmeleri destekleyen okul dışı aktif öğrenmeler: bir meta-sentez çalışması”	Doktora Tezi
Polat & Ay, (2016)	“Meta-sentez: kavramsal bir çözümleme”	Dergi Makalesi
Kahyaoğlu, (2016)	“Türkiye’de doğa eğitimi üzerine yapılan çalışmalarının analizi: bir meta sentez çalışması”	Dergi Makalesi
Gülüm, (2016)	“Etkili terapist özellikleri için farkındalık eğitim ve uygulamaları: bir meta-sentez çalışması”	Dergi Makalesi
Polat, (2017)	“Türkiye’de öğrenciler neden kopya çeker? Bir meta-sentez çalışması”	Dergi Makalesi

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Araştırmada meta-sentez yöntemine başvurulmuştur. Meta-sentez yardımıyla hem nicel hem de nitel çalışmalardaki bulgular üzerine sentez geliştirme imkânı yaratılmaktadır. Meta-sentez araştırılan konu alanına ilişkin olarak yapılmış çalışmaların bulgu ve sonuçlarını belirli bir sistematığe göre analiz edip yorumlayan çalışmalardır (Finfgeld, 2003). Tematik içerik analizi olarak adlandırılan meta-sentez çalışmalarında incelenen ortak konuya sahip araştırmaların tema

veya ana şablonlar oluşturularak eleştirel bir bakış açısıyla sentezlenmesi ve yorumlanmasını içermektedir (Çalık & Sözbilir, 2014).

Sosyal bilimler alanında yaşanan gelişmeler, araştırmacıları yeni araştırmalar yapmaya, alanyazına ilişkin yeni sonuçlar ortaya koymaya, var olan çalışmalarını analiz, sentez ve değerlendirmeye tabi tutmaya mecbur bırakmaktadır. Bilimsel bakış açısıyla tasarlanan her yeni araştırma alanyazına yeni katkılar sunmaktadır. Elde edilen her yeni bulgu ve sonuç, alanyazının ihtiyaç analizine ve ihtiyaçların giderilmesine yardımcı olmaktadır. Bu farklı yaklaşımlardan birisini de meta-sentez araştırmaları oluşturmaktadır.

Meta-sentez, aynı konu üzerine yapılan araştırmaların tema veya ana şablonlar oluşturularak eleştirel bir bakış açısıyla sentezlenmesi ve yorumlanması veya belli bir alanda yapılmış araştırmaların nitel bir anlayışla benzerlik ve farklılıkların karşılaştırmalı olarak ele alınıp ortaya konulmasıdır (Çalık & Sözbilir, 2014). Meta-sentez çalışmaları ilk defa 1988 yılında Noblit ve Hare tarafından kültür çalışmalarından elde edilen bulguların değerlendirilmesi amacıyla uygulanmış ve meta-etnografi olarak adlandırılmıştır (Polat & Ay, 2016; Kahyaoğlu, 2016). Meta-sentez kavramına ilişkin alanyazında farklı tanımlamalar yapıldığı görülmektedir. Meta-sentezi, Paterson ve Canam (2001) bu tür çalışmaları birer meta çalışma; Thomas ve Harden (2008) tematik sentezleme metodu olarak yorumlayıp; tematik sentezleme yapmak için nitel araştırmaların bulgularını sentezleyen bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiğini vurgularken; Patton (2014) “yapılan değerlendirme ya da değerlendirmelerin tekrar değerlendirmesi”; Sandelowski ve Barroso (2003) ise “nitel araştırma bulgularının birleştirildiği bir tür entegrasyon” çalışması olarak tanımlamışlardır (Polat & Ay, 2016; Kahyaoğlu, 2016). Bu bakımdan meta-sentez çalışmasını; nitel araştırmaların elde ettiği bulgu ya da sonuçların belirli bir araştırma amacı bağlamında tekrar incelenerek ilgili çalışmalardan bir sentez oluşturulması biçiminde tanımlanması mümkün görünmektedir.

2.2. Kapsam

Araştırmanın kapsamını Türkiye’de 2006-2017 yılları arasında yazma eğitimi üzerine yapılmış olan toplam 25 ölçek geliştirme çalışması oluşturmaktadır. Bu çalışmaların yayın türüne göre dağılımı, 14 dergi makalesi, 7 doktora tezi, 3 yüksek lisans tezi ve 1 bildiri tam metni şeklindedir. Araştırmaya dahil edilen veri setinin toplanmasında “yazma eğitimi, yazma becerisi ve ölçek geliştirme” anahtar sözcükleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamını oluşturan ölçek geliştirme çalışmaları belirlenirken olasılık dışı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeye başvurulmuştur. Bu örneklemedeki işleyiş, çalışma başlangıcında hazırlanmış ölçüt ya da ölçütleri karşılayan bileşenlerin ayrı ayrı incelenmesi biçimindedir. İlgili ölçütler hazır liste biçiminde ya da araştırmacılar tarafından belirlenen ölçütler bağlamında araştırma süreci oluşturulabilir (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Çalışmanın ölçütleri; araştırmanın Türkiye’de gerçekleştirilmiş olması, yazma eğitimi, yazma becerisi ve ölçek geliştirme anahtar sözcüklerini içermesi, dergi makalesi veya tez olması olarak belirlenmiştir. Kongre ve sempozyum bildirilerinde ise tam metne erişilebiliyor olması kıstası konulmuştur. Araştırmaya kapsam teşkil eden çalışmaların künye bilgileri ek olarak verilmiştir (Ek 1.).

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında meta-sentez yönteminin adımlarına uygun hareket edilmiştir. Öncelikle araştırma konusu belirlenmiş ve araştırma soruları oluşturulmuştur. İkinci adım olarak alanyazın taraması yapılarak araştırmaya kapsam teşkil eden bilimsel çalışmalar seçilmiştir. Üçüncü adımda seçilen bilimsel araştırmalar ayrıntılı bir şekilde okunarak araştırmaların ortak yönleri saptanmış ve temalar halinde gruplandırılarak sentez yoluna gidilmiştir. Son adım olarak araştırma süreci, bulguları ve sonuçları geçerlik ve güvenilirlik önlemleri dâhilinde raporlaştırılmıştır.

Bu araştırmaya çalışmaların dahil edilmesi ve hariç tutulması ile ilgili ölçütler:

- ✓ Araştırmalar Türkiye’de yapılmış olmalı,
- ✓ İlgili veri tabanlarından ulaşılabilirli,
- ✓ Araştırmalar 2006-2017 yılları arasında yapılmış olmalı,
- ✓ Araştırmalar yazma eğitimini konu edinmeli,
- ✓ Araştırmalarda yazma eğitimine ilişkin ölçek kullanılmalı, geliştirilmeli ya da uyarlanmalı,
- ✓ Araştırma tam metinlerine ulaşılabilirli.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamındaki her bir ölçek geliştirme çalışması, meta-sentez yaklaşımı gereğince önce okunmuş araştırma soruları doğrultusunda oluşturulan temalara göre kodlanmış ve tablolaştırılmıştır. İncelenen her bir çalışma Ç1, Ç2, Ç3, Ç25” olacak şekilde kodlanmış ve yapılan analizler bu kodlama değerleri esas alınarak yapılmıştır. Bu çalışmaya dahil edilen araştırmalara ilişkin bilgiler Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. Çalışmaya Dahil Edilen Araştırmalar

	Yazar ve yılı	Yayın	Araştırma
Ç1	Bahar & vd. (2008)	Makale	“Türkçe I Yazılı Anlatım Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin (TÜYATÖ) Geliştirilmesi”
Ç2	Delican (2016)	Makale	“İlkokuma Yazma Öğretimine Yönelik Öz Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi”
Ç3	Aslan & Aytaç (2010)	Makale	“İlkokuma Yazma Öğretimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirilmesi”
Ç4	Akcaalan, Arslan & Sıcak (2015)	Makale	“İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıya Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi”
Ç5	Aydın & vd. (2013)	Makale	“Öğretmen Adaylarının Yazılı Anlatım Öz Yeterliklerine İlişkin Ölçek Geliştirme Çalışması”
Ç6	Yıldırım & vd. (2016)	Makale	“Öğretmenlerin Okuma ve Yazma Öğretimine Yönelik Öz Yeterlilik Algısı Ölçeği’nin Türkçe Uyarlama Çalışması”
Ç7	Akaydın & Kurnaz (2015)	Makale	“Lise Öğrencilerine Yönelik Yazma Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”
Ç8	Özbay (2008)	Doktora Tezi	“Yabancı Dilde Bilgilendirici Yazma Alanında Öz Düzenleme Becerilerinin Kullanımı ve Başarı Arasındaki İlişki”
Ç9	Şengül (2011)	Doktora Tezi	“İlköğretim II. Kademe Türkçe Öğretiminde Yazma Becerilerine Yönelik Öğretim ve Ölçme-Değerlendirme Yaklaşımlarının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi”
Ç10	İşeri & Ünal (2010)	Makale	“Yazma Eğilimi Ölçeği’nin Türkçeye Uyarlanması”
Ç11	Özdemir (2011)	Y. Lisans Tezi	“Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma”
Ç12	Göçer (2014)	Makale	“Yazma Tutum Ölçeği’nin (YTÖ) Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”
Ç13	Demir (2014)	Makale	“Yazma Öz Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”

Ç14	Karakaya & Ülper (2011)	Makale	“Yazma Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Yazma Kaygısının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi”
Ç15	Ak (2011)	Y. Lisans Tezi	“Yaratıcı Yazma Tekniklerinin İlköğretim 5.Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersindeki Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi”
Ç16	Büyükkız (2012)	Makale	“Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Yabancılar İçin Yazma Becerisi Öz Yeterlilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması”
Ç17	Maltepe (2006)	Doktora Tezi	“Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi”
Ç18	Esen (2012)	Y. Lisans Tezi	“Öğrencilerin Fen ve Teknoloji Dersinde Kullandıkları Okuma ve Yazma Stratejileri (Giresun İli Örneği)”
Ç19	Kırmızı (2009)	Makale	“Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemine Dayalı Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi”
Ç20	Obalar (2009)	Doktora Tezi	“İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Becerileri İle Sosyal Duygusal Uyum ve Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”
Ç21	Sıcak, Arslan & Ayan (2016)	Makale	“Sınıf Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazıya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”
Ç22	Bay (2008)	Doktora Tezi	“Ana Sınıfı Öğretmenlerinin Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarına İlişkin Yeterlilik Algılarının Belirlenmesi”
Ç23	Kadioğlu (2012)	Doktora Tezi	“İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazma Becerisi, Hızı ve Tutumlarının İncelenmesi”
Ç24	Özkara (2007)	Doktora Tezi	“6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin 5. Sınıf Öğrencilerinin Hikâye Edici Metin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi”
Ç25	Çetinkaya & Demir (2016)	Bildiri Tam Metni	“Özetlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması”

Alanyazın incelendiğinde meta-sentez çalışmalarında izlenecek işlem basamakları ve bu araştırmada kullanılan veri analizi süreci aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Polat & Ay, 2016; Kahyaoğlu, 2016; Aspfors ve Fransson, 2015; Staneva, Bogossian ve Wittkowski 2015; Thomas ve Harden, 2008; Sandelowski ve Barroso, 2007; Noblit ve Hare, 1988):

1. Araştırma konusunun belirlenmesi,
2. Araştırma soruları, problemi, alt problemi, amaç ya da alt amaçlarının belirlenmesi,
3. Meta-sentezi yapılacak araştırmaların araştırılması için;
 - 3.1. Veri tabanı belirlenmesi,
 - 3.2. Anahtar kelimelerin seçilmesi,
4. Meta-senteze dahil edilecek çalışmaların belirlenen veri tabanında anahtar kelimeler aracılığıyla araştırılması,
5. Araştırmaya dahil edilecek makale, tez, kitap vb. gibi bilimsel yayınların seçilmesi,
6. Araştırma için seçilen bilimsel yayınların okunması-incelenmesi,
7. İnceleme-okuma sonrası ortak tema ve kategorileri oluşturulması,
8. Oluşturulan tema ve kategorilerin sentezlenmesi,
9. Araştırma sürecinin bulgularının yazılması,
10. Araştırma sürecinin raporlaştırılması,
11. Araştırma sonuçlarının yazılması ve tartışılması,
12. Araştırmaya ilişkin olarak önerilerin sunulması.

2.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada geçerlilik ve güvenilirliği sağlamak için çalışmanın amacı, araştırma soruları, önemi, sınırlılıkları ve ilgili araştırmalar açık bir şekilde ifade edilmiştir. Bulguların geçerliliğini sağlamak için örneklem grubu, verilerin toplanması, kodlanması, ortak temaların oluşturulması ve çözümlenmesi süreçleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Çalışmaların okuyucu tarafından daha kolay anlaşılabilmesi için bulgular, tablo ve grafik halinde sunulmuştur. Kodlayıcılar arasında tutarlılığı artırmak için uzman görüşüne başvurulmuştur. Bununla birlikte meta-sentez çalışmalarında araştırma geçerliğini artırmak için Sandelowski ve Barroso (2007) tarafından geliştirilen üçlü geçerlik ölçütlerine uyulmuştur.

- Tanılayıcı geçerlik bağlamında verilerin doğruluğuna göre tanımlanmıştır. Araştırmada okunan ve raporlaştırılan her veri doğru şekilde sunulmuştur.
- Yorumlayıcı geçerlik bağlamında incelenen tüm araştırmalar çalışmayı yapan araştırmacıların anlayışları dikkate alınarak çalışmaların doğru temsil edilmesi sağlanmıştır.
- Kuramsal geçerlik bağlamında araştırma ve araştırmalarda kullanılan yöntemle ilgili kalınarak araştırmacı güvenirliliğine başvurulmuştur.

3. BULGULAR

Araştırma bulgularına göre; “araştırma amacı, konu alanı, örneklem, veri toplama aracı, veri analiz yöntemi, sonuçlar” olmak üzere altı alt tema oluşturulmuştur.

3.1. Araştırma Amacı

Araştırmaya dâhil edilen yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin, ölçek geliştirme çalışmalarının geliştirilme amaçları incelendiğinde Tablo 3’teki veriler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 3: Yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin araştırma amaçları

Öğrenme Alanı	Araştırma Amacı	f
Duyuşsal Alan	<i>Tutum</i>	9
	<i>Özyeterlik</i>	6
	<i>Eğilim</i>	1
	<i>Kaygı</i>	1
Bilişsel Alan	<i>Etki-İlişki</i>	7
	<i>Strateji</i>	1
	<i>Toplam (6)</i>	25

Tablo 3’teki çalışma grubunu oluşturan veri seti araştırma amacı bakımından incelendiğinde; “tutum, kaygı, eğilim, özyeterlik, etki-ilişki, strateji” gibi alanları ortaya çıkarmak ve alanyazına ölçek kazandırmak amacıyla yapıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırmanın amacına ilişkin bulguların ilgili ölçeklerin bilişsel ve duyuşsal alana yönelik olduğu görülmektedir. Psikomotor bir alana ilişkin yeterliğin ölçeklerin geliştirme amaçları içinde yer almadığı tespit edilmiştir. Araştırmacıların ölçek geliştirme amaçları içerisinde en fazla (n=9) yazma eğitimi üzerine tutumlarına ilgi gösterdikleri, yazma eğitiminin başka alanlara yönelik etki ve ilişki durumu ikinci (n=7) ve yazma becerisi özyeterliklerinin tespit edilmesine (n=6) yönelik amacın üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir.

3.2. Konu Alanı

Araştırmaya dâhil edilen yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin ilgili konu alanları incelendiğinde Tablo 4'teki veriler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4. Yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin konu alanları

Konu Alanı	f
<i>Yazılı Anlatım</i>	9
<i>İlk Okuma Yazma</i>	3
<i>Yaratıcı Yazma</i>	3
<i>Bitişik Eşik Yazı</i>	1
<i>Ölçme ve Değerlendirme</i>	1
<i>Yazma Eğilimi</i>	1
<i>Yazma Alışkanlığı</i>	1
<i>Yazma Stratejisi</i>	1
<i>6+1 Analitik Yazma</i>	1
<i>Özetleme Becerisi</i>	1
<i>Dikte</i>	1
Toplam (11)	25

Tablo 4'e göre yazma eğitimine yönelik geliştirilen ölçeklerin 11 farklı konu alanına yönelik olarak geliştirildiği görülmektedir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçeklerin en fazla (n=9) yazılı anlatım üzerine olduğu dikkat çeken bir bulgudur. İlk okuma ve yaratıcı yazma konu alanları (n=3) araştırmacıların ölçek geliştirmede ilgi gösterdikleri diğer konu alanlarını meydana getirmektedir.

3.3. Çalışma Grubu/Örneklem

Araştırmaya yazma eğitimi yer alan ölçeklerin geliştirildiği çalışma grubu/örneklemi incelendiğinde Tablo 5'teki veriler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 5. Yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin çalışma grubu/ örneklem

Çalışma Grubu/Örneklem	f
<i>İlköğretim Öğrencisi</i>	11
<i>Öğretmen Adayı</i>	9
<i>Öğretmen</i>	2
<i>Ortaöğretim Öğrencisi</i>	1
<i>Yükseköğretim Öğrencisi</i>	1
<i>Yabancı Uyruklu Öğrenci</i>	1
Toplam (6)	25

Tablo 5 incelendiğinde ilgili ölçeklerin geliştirilme çalışmalarında çalışma grubu /örneklem olarak 6 farklı veri kaynağı kullanıldığı görülmektedir. Yazma eğitiminde ölçek geliştirmek isteyen araştırmacıların en fazla (n=11) ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin yer aldığı çalışma grubu ya da örneklem içinde çalıştıkları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının ölçek geliştirme sürecinde kullanıldığı 9 farklı ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin yer aldığı 2 çalışma yazma eğitimi alanında ölçek geliştirme çalışmalarına konu olmuştur. Ortaöğretim,

yükseköğretim ve yabancı uyruklu öğrencilerin yazma eğitiminde ölçek geliştirme çalışmasında verilerin toplandığı çalışma grubunu ya da örnekleme oluşturan çalışmalarda yer aldıkları görülmektedir.

3.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmaya dâhil edilen yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin geliştirilme sürecindeki veri toplama araçları incelendiğinde Tablo 6’daki veriler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 6. Yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin veri toplama aracı

Veri Toplama Aracı	f
<i>3’lü Likert Ölçeği</i>	2
<i>4’lü Likert Ölçeği</i>	1
<i>5’li Likert Ölçeği</i>	20
<i>7’li Likert Ölçeği</i>	1
<i>9’lu Likert Ölçeği</i>	1
Toplam (5)	25

Tablo 6’ya göre yazma eğitimi üzerine 5 farklı ölçek geliştirildiği görülmektedir. Yazma eğitimi üzerine en fazla 5’li likert tipteki (n=20) ölçeklerin geliştirildiği tespit edilmiştir. 3’lü liert tipli ölçeklerin iki kez tercih edildiği ve geliştirildiği görülmekle birlikte diğer ölçek tiplerinin de araştırmacılar tarafından geliştirildiği bulgusuna ulaşılmaktadır.

3.5. Veri Analiz Tekniği

Araştırmada incelenen yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin geliştirilme sürecindeki kullanılan veri analizi tekniği incelendiğinde Tablo 7’deki veriler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 7. Yazma eğitimi üzerine geliştirilen ölçeklerin veri analizi tekniği

Veri Analiz Tekniği	f
<i>Güvenirlilik Analizi</i>	3
<i>AFA/ Güvenirlilik Analizi</i>	13
<i>AFA/ DFA/ Güvenirlilik Analizi</i>	9
Toplam (3)	25

Tablo 7’ye göre yazma eğitiminde geliştirilen ölçeklerin geliştirilme sürecinde kullanılan veri analizi tekniklerinin 3 grupta toplandığı görülmektedir. Araştırmacılar bu alana ilişkin ölçek geliştirirken en fazla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Güvenirlilik Analizinden oluşan (f=13) teknikleri kullandıkları görülmektedir. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ve Güvenirlilik Analizinden oluşan üçlü analiz tekniğinin (n=9) araştırmacılar tarafından ikinci grupta tercih edildiği, sadece Güvenirlilik Analizine dayanan (f=3) veri analizi tekniğinin de araştırmacılar tarafından ölçek geliştirme sürecinde kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Yazma eğitiminde geliştirilen ölçeklerin “tutum, kaygı, eğilim, özyeterlik, etki-ilişki, strateji” gibi alanları ortaya çıkarmak için geliştirildiği tespit edilmiştir. Ölçek geliştirme amacı dikkate alındığında araştırmanın amacına ilişkin olarak ölçeklerin bilişsel ve duyuşsal alana yönelik olduğu görülmektedir. Psikomotor bir alana ilişkin yeterliğin ölçeklerin geliştirme amaçları içinde yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmacıların ölçek geliştirme amaçları içerisinde en fazla yazma eğitimi üzerine öğrenen tutumlarına ilgi gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Göçer (2016) tarafından yazma eğitimi üzerine tutum ve inanışların öğretmenlerde olduğu gibi öğrencilerin performanslarında da temel belirleyicilerden olduğu düşüncesiyle ilişkilendirilebilir. Ayrıca öğrencilerin yazmaya karşı olumlu bir şekilde tutuma sahip olmaları öğrencilerin yazma sürecindeki yaratıcılıklarını geliştirmektedir (Tok ve Kandemir, 2015). İncelenen araştırmalarda yazma eğitiminin başka alanlara yönelik etki ve ilişkisel durumu ikinci sırada ve yazma becerisi özyeterliklerinin tespit edilmesine yönelik amacın üçüncü sırada yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yazma eğitimine yönelik geliştirilen ölçeklerin 11 farklı konu alanına yönelik olarak geliştirildiği tespit edilmiştir. Bu konu alanların çeşitli olması yazma eğitimi konusunda araştırmacıların farklı konu alanlarını dikkate aldığını göstermektedir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçeklerin en fazla yazılı anlatım üzerine olduğu dikkat çeken bir sonuçtur. İlkokuma ve yaratıcı yazma konu alanları araştırmacıların ölçek geliştirmede ilgi gösterdikleri diğer konu alanlarını meydana getirmektedir.

Yazma eğitiminde ölçek geliştiren araştırmacıların en fazla ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin yer aldığı çalışma grubu ya da örneklem içinde çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum yazma eğitimin temel eğitim sürecinde kazandırılması gereken hem akademik hem de yaşam becerisi olarak görüldüğü biçiminde yorumlanabilir.

Öğretmen adaylarının ölçek geliştirme sürecinde kullanıldığı 9 farklı ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin yer aldığı 2 çalışma yazma eğitimi alanında ölçek geliştirme çalışmalarına konu olmuştur. Ortaöğretim, yükseköğretim ve yabancı uyruklu öğrencilerin yazma eğitiminde ölçek geliştirme çalışmasında verilerin toplandığı çalışma grubunu ya da örneklemi oluşturan çalışmalarda yer aldıkları görülmektedir.

Yazma eğitimi üzerine 5 farklı türde ölçek geliştirildiği görülmektedir. Yazma eğitimi üzerine en fazla 5'li Likert tipteki ölçeklerin geliştirildiği tespit edilmiştir. Diğer ölçek tiplerinin de araştırmacılar tarafından geliştirildiği ancak 5'li Likert kadar ilgi duyulmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Delice ve Ergen (2015) tarafından yapılan matematik alanına ilişkin ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmasında incelenen ölçeklerdeki Likert tipli ölçeklerin tercih edilmesi tespitiyle örtüşmektedir. Ayrıca Tezbaşaran (2008) Likert tipi ölçeklerin amaca yönelik olarak kullanışlı olması bu tür ölçeklerin oldukça fazla tercih edilmesinin nedeni olarak açıklamaktadır.

Araştırmacılar bu alana ilişkin ölçek geliştirirken en fazla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Güvenirlik Analizinden oluşan teknikleri kullandıkları tespit edilmiştir. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ve Güvenirlik Analizinden oluşan üçlü analiz tekniğinin araştırmacılar tarafından ikinci grupta tercih edildiği, sadece Güvenirlik Analizine dayanan veri analizi tekniğinin de araştırmacılar tarafından ölçek geliştirme sürecinde kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Şahin ve Öztürk (2018) tarafından çalışmanın incelenen ölçek geliştirme çalışmalarında AFA ve DFA'nın sıklıkla kullanılması ve Güvenirlik Analizi yöntemlerinin tercih edilmesi sonucuyla örtüşmektedir.

Ölçek geliştirme sürecinde elde edilen sonuçların ise çoğunlukla yüksek veya düşük düzeyde ilişkiyi tespit etmek, uygulama öncesi ve sonrası farkı ortaya koymak, yazmaya yönelik tutum, kaygı, motivasyon ve özyeterlik algılarını farklı değişkenler açısından ortaya koymak üzerine elde edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum Erkuş (2012) tarafından ölçeklerin bireylerin ilgi, tutum, kaygı, motivasyon, kişilik vb. psikolojik özelliklerinin ölçülmesi için geliştirildiği görüşünü desteklemektedir.

5. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlar bağlamında yazma eğitimindeki ölçek geliştirme sürecine ilişkin aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Araştırmada geliştirilen ölçeklerin yazma eğitimine ilişkin bilişsel ve duyuşsal özellikleri tespit etmek için geliştirildiği dikkate alındığından yeni yapılacak ölçek geliştirme çalışmalarında psikomotor becerilerin ölçülmesini sağlayan ölçme araçlarının geliştirilmesi gerekmektedir.
- Yazma eğitimine ilişkin olarak kişisel gelişim ve hayat boyu öğrenme kapsamında yeni konu alanlarına ilişkin araştırmalar yapılabilir.
- Yazma eğitimi her ne kadar ilköğretim düzeyindeki yer alan bir konu alanı olarak düşünülse de akademik yazma gibi üst düzey yeterliklerin geliştirilmesinde eğitimcilere yol gösterecek ölçme araçlarının geliştirilmesi alana ilişkin önemli katkılar sağlayabilir.
- Bireylerin yazma eğitimine ilişkin beceri ve yeterliklerini ölçebilecek 5’li likert türdeki ölçeklerin dışında ölçeklerin geliştirilmesi alanın farklı biçimde ölçülebilmesine katkı sağlayabilir. Alan ve ölçek geliştirme uzmanlarının bu konuda çalışmalar yapması gerekmektedir.
- Ölçek geliştirme oldukça zor bir süreç olduğu dikkate alındığında bu süreçte AFA, DFA ve Güvenirlilik Analizinden oluşan bilimsel süreçlerinin kullanılması geliştirilen ölçeklerin geçerlik ve güvenirliliklerine katkı sağlayacaktır. Bu neden araştırmacıların ölçek geliştirme sürecine hâkim olacak bilgi ve donanımına olması gerekmektedir.

Kaynakça

- Aküzüm, C. (2012). Türkiye’de ilköğretim okullarında eğitim denetimi (bir meta-sentez çalışması). Yayınlanmamış Doktora Tezi. Elâzığ: Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aküzüm, C. & Özmen, F. (2013). Eğitim denetmenlerinin rollerini gerçekleştirme yeterlikleri: bir meta- sentez çalışması. *EKEV Akademi Dergisi*, 17(56), 97-120.
- Aspfors, J. & Fransson, G. (2015). Research on mentor education for mentors of newly qualified teachers: A qualitative meta-synthesis. *Teaching and Teacher Education*, 48, 75-86.
- Ayaz, M. F., Oral, B. & Söylemez, M. (2015). Türkiye’de öğretmen eğitimi ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *İlköğretim Online-Elementary Education Online*, 14(2), 787-802.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bolat, Y. (2017). Eğitim programı okuryazarlığı kavramı ve eğitim programı okuryazarlığı ölçeği. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 12(18), 121-138.
- Bolat, Y. & Tekin, M. (2017). Üstün yeteneklilerin eğitimi araştırmalarında eğilimler: Yöntem bilimsel bir analiz. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 8 (27), 609-629.
- Clark, L. A. & Watson, D. (1995). Constructing validity: Basic issues in objective scale development. *Psychological Assessment*, 7, 309-319.
- Çalık, M. & Sözbilir, M. (2014). İçerik Analizinin Parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 33-38.
- Delice, A. & Ergene, Ö. (2015). Ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarının incelenmesi: Matematik eğitimi makaleleri örneği. *Karaelmas Journal of Educational Sciences* 3 (2015) 60-75.
- Demirel, Ö. (2007). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. (10. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.

DeVellis, R. F. (2003). Scale development: Theory and applications. Newbury Park: Sage Publications, Inc.

Erkuş, A. (2012). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme-1: Temel kavramlar ve işlemler*. Ankara: Pegem Akademi.

Finfgeld, D. L. (2003). Metasynthesis: The state of the art-so far. *Qualitative Health Research*, 13(7), 893-904.

Hambleton, R. K. & Patsula, L. (1999). Increasing the validity of adapted tests: Myths to be avoided and guidelines for improving test adaptation practices. *Journal of Applied Testing Technology*, 1(1), 1-30.

Göçer, A. (2016). Yazma Eğitimi Dersinin Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazmaya Karşı Tutumlarına Etkisi. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 343-352.

Gülüm, İ. V. (2016). Etkili terapist özellikleri için farkındalık eğitim ve uygulamaları: bir meta-sentez çalışması. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 8(4), 337-353.

Güneş, F. (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları.

Kahyaoglu, M. (2016). Türkiye’de doğa eğitimi üzerine yapılan çalışmalarının analizi: bir meta sentez çalışması. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-14.

Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi (18. b.)*. Ankara: Nobel Yayınları.

Kaya Uyanık, G., Güler, N., Taşdelen Teker, G. & Demir, S. (2017). Türkiye’de Eğitim Alanında Yayımlanan Ölçek Geliştirme Çalışmalarının Uygunluğunun Çok Yüzeyle Rasch Modeli ile İncelenmesi. *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 8(2);183-199.

Mete, F. (2015). Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Yazma Eğitimi Dersi: Bilme ve Uygulama Karşılaştırması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(2), 81-91.

Noblit, G. W. & Hare, R. D. (1988). *Meta-ethnography: Synthesizing qualitative studies (Vol. 11)*. Newbury Park: Sage.

İpşiroğlu, Z. (2007), Türkçe Öğretiminde Yaratıcılık Almanya’daki Yeni Öğretmenler: Göçmen Kökenli Üçüncü Kuşak. *Dil Dergisi*, 135, 21-27.

Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. (2017). *Curriculum, foundations, principles, and issues global edition*. Pearson Education Limited.

Polat, M. (2017). Türkiye’de öğrenciler neden kopya çeker? : Bir meta-sentez çalışması. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi – Journal of Educational Sciences Research*, 7(1), 223-242.

Polat, S. & Ay, O. (2016). Meta-sentez: kavramsal bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi- Journal of Qualitative Research in Education*, 4(1), 52-64.

Sandelowski, M. & Barroso, J. (2007). *Handbook for synthesizing qualitative research*. Springer Publishing Company.

Sarıgöz, O. & Bolat, Y. (2018). Examination of the competencies of the pre-service teachers studying at the education faculties about the educational program literacy. *International Journal of Educational Administration and Policy Studies*, 10(9), 103-110.

Sarıgöz, O., Bolat, Y. & Alkan, S. (2018). Digital Educational Game Usage Scale: Adapting to Turkish, validity and reliability study. *World Journal of Education*, 8(5), 130-139.

Serbest, A. (2014). Ders imecesinin etki alanları üzerine bir meta-sentez çalışması. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Staneva, A. A., Bogossian, F. & Wittkowski, A. (2015). The experience of psychological distress, depression, and anxiety during pregnancy: A meta-synthesis of qualitative research. *Midwifery*, 31, 563-573.

Sözer, Y. (2015). Sınıf içi öğrenmeleri destekleyen okul dışı aktif öğrenmeler: Bir meta-sentez çalışması. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Şahin, M. G. & Boztunç-Öztürk, N. (2018). Eğitim alanında ölçek geliştirme süreci: Bir içerik analizi çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26 (1), 191-199.

Tan, Ş. (2013). *Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Tezbaşaran, A. (2008). *Likert tipi ölçek hazırlama kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.

Tok, Ş. & Kandemir, A. (2015). Effects of Creative Writing Activities on Students' Achievement in Writing, Writing Dispositions and Attitude to English, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 1635-1642.

Thomas, J. & Harden, A. (2008). Methods for the thematic synthesis of qualitative research in systematic reviews. *BMC medical research methodology*, 8(1), 1-20.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Genişletilmiş 10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, G. K. (2015). Türkiye’deki teknolojik pedagojik alan bilgisi çalışmalarının analizi: bir meta- sentez çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 40(178), 103-122.

Wiles, J. W. & Bondi, C. J. (1993). *Curriculum development. A guide to practice. (Fourth Edition)*. Newjersey: Merrill

Extended Summary

When the development of language in individuals is taken into consideration, the skills that arise at the end of this development are based on their ability to understand and explain. The ability to understand includes reading and listening abilities; the ability to explain includes speaking and writing skills. Writing is one of the four basic language skills. Writing can be briefly defined as putting experiences and events passing through the mind on paper in a plan. In other words, it is the ability of express the products of mental processes; the experiences and observations of social relations based on a fictional totality. Symbolization of structured information in the brain is defined as transcription. This skill is based on the process of acquisition of writing, where mental processes are combined with muscle coordination. Individuals convey their emotions, wishes and problems in their daily lives to individual-individuals against them through their language or writing skills. However, writing skills are often the most challenging language skills of the learner. In this challenging writing process; Pre-writing preparation, writing performance and post-writing results includes their evaluation. Looking at the literature, there are many studies on writing education from different aspects. One of them is the scale development studies to measure the writing skill. In Turkey, the numerous scale development work is possible to do about literature of writing education. Based on these studies, it can be said that valid and reliable researches on the development process of writing skills can be made. The feedback and evaluation, which provides feedback on the success of all the elements of the educational process, is one of the elements of the education programs. During the measurement and evaluation process, educational scales are used as data collection tools provided by the educators or researchers. The scale is a measurement tool used to measure latent variables (attitude, anxiety, interest, value, motivation, self-efficacy, etc.). The scales are

divided into four groups as classification, sorting, interval and ratio scale. The basic function of the measurement tools is to determine the position of the individual on the psychological dimension in terms of the measured characteristics of the individual according to the responses to the selected test substances (stimuli) based on a certain number of specific techniques. Mostly, Likert-type scales are used in educational sciences literature. Likert scale is a type of scale in which individuals are directed to various items related to the structure measured and their responses to these items are evaluated with points. The opinions of the individuals are measured with individual substances and the substances are evaluated separately.